

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Рачабализода Самандар Рачабали дар мавзуи «Нақши иттиҳодияҳои хонандагон ва донишҷӯён дар раванди татбиқи сиёсати ҷавонон: ҳолат ва дурнамо» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 - Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ

Таҳқиқоти диссертатсионии мазкур мавзуи «Нақши иттиҳодияҳои хонандагон ва донишҷӯён дар раванди татбиқи сиёсати ҷавонон: ҳолат ва дурнамо»-ро фаро мегирад. Мавзуи мазкур ба таҳлили фарогири мақому нақши иттиҳодияҳои хонандагону донишҷӯён дар самти татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон бахшида шуда, зарурати илмӣ таҳқиқи ин падидаи иҷтимоӣ-сиёсиро бо дарназардошти равандҳои муносири ҷомеаи Тоҷикистон асоснок менамояд.

Муаллиф бо таъя ба таҳлили амиқи манбаъҳои назариявӣ меъёрии ҳуқуқӣ, заминаи институтсионалӣ ва механизми амалигардии ин иттиҳодияҳоро дар низомии сиёсати давлатии ҷавонон баррасӣ менамояд. Мавқеи ниҳодҳои ҷамъиятии хонандагон ва донишҷӯён ҳамчун унсури муҳими ҷомеаи шаҳрвандӣ ва воситаи муассири сафарбарсозии ҷавонон ба равандҳои идоракунии давлатӣ ва ташаккули арзишҳои шаҳрвандӣ дар маркази таҳқиқот қарор гирифтааст. Бо таваҷҷуҳи хоса ба падидаи иттиҳодияҳои хонандагону донишҷӯён ҳамчун зерниҳодҳои иҷтимоӣ махсус, на танҳо шаклҳои ташаккул, самтҳои асосии фаъолияти онҳо, балки методу усулҳо ва механизмҳои иштироки фаъолона дар раванди татбиқи сиёсати ҷавононро низ мавриди омӯзиши амиқ қарор додааст.

Довталаби дараҷаи илмӣ ба таври муътамад нишон медиҳад, ки ин иттиҳодияҳо дар тақвияти фаъолнокии шаҳрвандии ҷавонон, боло бурдани сатҳи ҳудудҳои сиёсӣ ва таҳкими ниҳодҳои демократӣ саҳми муҳим мегузоранд. Хусусиятҳои миллии ташкили ин иттиҳодияҳо, сатҳи муназзами ҳуқуқии онҳо, муносибати сохторҳои давлатӣ бо ниҳодҳои

ҷавонон, инчунин дурнамои рушди онҳо дар заминаи сиёсатҳои миллӣ аз муҳимтарин пахлуҳои ин таҳқиқоти бунёдӣ ба ҳисоб мераванд.

Аз лиҳози сохтор ва методология, диссертатсия бо риояи талаботи илмии муосир анҷом ёфта, хулосаҳо ва пешниҳодҳои муаллиф дорои навовариҳои назарраси илмӣ мебошанд. Муаллиф тавонистааст бо роҳи муқоисаи таҷрибаи ватанӣ мушкилоти амалии фаъолияти иттиҳодияҳоро муайян ва роҳҳои такмили низоми сиёсати ҷавонро дар шароити имрӯзаи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод намояд.

Дар қисмати «Мукаддима» мубрамият ва аҳаммияти илмӣ-амалии мавзӯи диссертатсия ба таври асоснок ва муфассал шарҳ дода шуда, зарурати тадқиқи мавзӯ дар заминаи воқеиятҳои муосири сиёсати ҷавонон нишон дода мешавад. Муаллиф бо таъкиди ба таҳлили муназзами адабиёти илмӣ дараҷаи омӯзиши масъала, сатҳи таҳқиқи он ва фазои холии назариявиро дар ин самт муайян менамояд. Мақсад ва вазифаҳои тадқиқот, инчунин объект ва предмети таҳқиқот ба таври равшан ва мушаххас ифода ёфта, равиши умумии илмӣ методологияи рисолаҳо муайян месозанд. Ҳамзамон, дар ин бахш принципҳои методологӣ ва методҳои асосии таҳқиқот, аз ҷумла таҳлилҳои муқоисавӣ, системавӣ ва институтсионалӣ бо асосҳои илмӣ муқаррар гардидаанд. Муаллиф ба навовариҳои илмӣ бадастомада ишора мекунад ва аҳамияти назариявӣ ва амалии онҳоро дар рушди сиёсати давлатии ҷавонон ва низоми муносибатҳои ҷамъиятӣ таъкид менамояд. Нуқтаҳои асосие, ки барои ҳимоя пешниҳод шудаанд, дар шакли мураттаб ва илмӣ инъикос ёфта, сохтор ва муҳтавои рисола низ ба таври мухтасар муаррифӣ шудаанд.

Таҳқиқоти диссертатсионӣ, ки ба масъалаи нақши иттиҳодияҳои хонандагону донишҷӯён дар татбиқи сиёсати ҷавонон бахшида шудааст, сохтори муназзами илмӣ дошта, таҳлили марҳила ба марҳилаи ҷанбаҳои назариявӣ, сиёсӣ ва амалии масъалаи тадқиқотро дарбар мегирад.

Боби аввал, таҳти унвони «Заминаҳои назариявӣ ва сиёсату ҳуқуқии ташаккули иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ», ба таҳлили амиқи заминаҳои

концептуалӣ, сиёсӣ ва ҳукукии фаъолияти иттиҳодияҳои ҷавонон бахшида шудааст. Муаллиф дар ду зербоби он ҷанбаҳои методологӣ ва таҳлилҳои назариявии институтҳои ҷамъиятии хонандагону донишҷӯёнро шарҳ дода, онҳоро ҳамчун унсурҳои муҳими низоми иҷтимоиву сиёсӣ дар раванди ташаккул ва таҳкими ҷомеаи шаҳрвандӣ арзёбӣ менамояд. Аз ҷумла, дар ин бахш ба равандҳои ниҳодигардӣ, қонунгузориҳои марбут ба фаъолияти ҷавонон ва таъсирашон ба рушди фаъолнокии шаҳрвандии онҳо таваҷҷуҳи хос дода шудааст.

Боби дуюм – «Асосҳои рушди фаъолияти иттиҳодияҳои хонандагон ва донишҷӯён дар раванди татбиқи сиёсати ҷавонон» – ба таҳлили равандҳои воқеии иштироки ҷавонон дар амалӣ гардонидани сиёсати давлатӣ бахшида шуда, ду самти калидиро дар бар мегирад: аввалан, самтгирии идеявӣ ва амалии фаъолияти иттиҳодияҳо ва дувум, механизмҳои татбиқи сиёсати давлатии ҷавонон дар муҳити иҷтимоии муосир. Муаллиф махсусан ба бухрони худшиносии миллӣ ва таъсири он ба фаъолсозии ҷавонӣ дар муҳити ҷамъиятӣ диққати ҷиддӣ медиҳад, ки ин нишондиҳандаи муносибати таҳлилӣ ва интиқодӣ ба масоили мавҷуда мебошад.

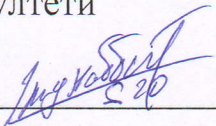
Боби сеюм, таҳти унвони «Мақоми иттиҳодияҳои хонандагон ва донишҷӯён дар раванди татбиқи сиёсати ҷавонон дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон», таҳқиқоти амалӣ ва натиҷагирӣҳои тадқиқотиро фаро мегирад. Муаллиф дар ин қисмат нақш, мақом ва самаранокии иттиҳодияҳои ҷавононро дар равандҳои сиёсӣ мавриди таҳлил қарор дода, роҳу васоили иштироки муассири онҳоро дар ҳаёти ҷамъиятӣ ва сиёсати давлатии ҷавонон муайян намудааст. Қисми хотимавии боб, ки ба дурнамои рушди минбаъдаи иттиҳодияҳо ва омилҳои таҳкими нақши онҳо бахшида шудааст, дорои аҳамияти амалии ҷиддӣ мебошад.

Дар маҷмӯъ, сохтори дохилии рисола, пайвастагии мантиқии байни бобҳо, таърифи дақиқи масъалаҳо ва ҷанбаҳои таҳқиқшуда нишон медиҳанд, ки муаллиф мавзӯро бо ҷаҳонбинии мукаммали илмӣ ва бо

тақя ба манбаъҳои муътамад мавриди омӯзиш қарор дода, тавонистааст натиҷаҳое ба даст оварад, ки барои рушди назариявии илм ва беҳбуди амалӣ дар сиёсати ҷавонон арзишманд мебошанд.

Ҳамин тариқ, автореферати диссертатсияи Раҷабализода Самандар Раҷабали дар мавзӯи «Нақши иттиҳодияҳои хонандагон ва донишҷӯён дар раванди татбиқи сиёсати ҷавонон: ҳолат ва дурнамо» пурра ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ буда, тамоми унсурҳои зарурии илмиро дар бар мегирад. Маводи диссертатсия ифодаи таҳқиқоти амиқ ва системанок буда, саҳми назарраси муаллифро дар рушди илмҳои сиёсӣ ва фаҳмиши амиқи мавзӯи таҳқиқ нишон медиҳад. Забон ва услуби баён дар автореферат раван, илмӣ ва дақиқ мебошад, ки бо сатҳи таҳқиқоти номзадӣ комилан мувофиқ аст. Сохтор ва мухтавои автореферат бо меъёрҳои илмии муқарраргардида мувофиқ буда, таҳқиқоти муаллиф дорои арзиши назариявӣ ва амалӣ мебошад. Аз ин рӯ, автореферати диссертатсияи Раҷабализода Самандар Раҷабали барои дарёфт намудани дараҷаи илмии номзоди илмҳои сиёсӣ бо ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандҳо ва технологияҳои сиёсӣ ба Ҳимоя тавсия дода мешавад.

Муқарриз: Доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисоси муносибатҳои байналмилалӣ, декани факултети муносибатҳои байналмилалӣ ДБЗХТ ба номи Сотим Улуғзода

/ / Қобилов М.З.

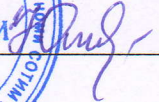
Имзои М.З. Қобилов ро тасдиқ мекунам.

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси

Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои

хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода

/ / Юсупова Б.Ғ.

« 29 » 08 2025

Суроғаи муқарриз: 734019, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, к. Мухаммадиев, 17/6. Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода. Тел.: +992 372325000; +99293-301-15-13; Факс: +992 372325003; Сомона: www.ddzt.tj; E-mail: ddzt@ddzt.tj